

Valvira

Tillstånds- och tillsynsverket
för social- och hälsovården

Adoptionsnämndens verksamhetsberättelse 2017

Dnr AD/62/2018

3.7.2018

Innehåll

Förord	4
1 Adoptionsnämndens sammansättning och uppgifter.....	6
2 Adoptionsnämndens verksamhet år 2017.....	9
2.1 Adoptionsnämndens administration.....	9
2.2 Utbildning och internationellt samarbete.....	9
2.3 Plenum.....	9
2.4 Sektionen för internationella ärenden och internationellt samarbete.....	10
2.5 Sektionen för adoptionstillstånd – verksamhet år 2017.....	14
3 Internationella adoptioner	16
3.1 Adoptionstjänstorganens utländska samarbetsinstanser	16
3.2 Utvecklingen av antalet barn som anlänt till Finland	17

Förord

Adoptionsnämndens första femåriga mandatperiod i anslutning till Valvira har avslutats, och statsrådet har tillsatt en ny adoptionsnämnd från och med 1.7.2017.

Antalet barn som anlände till Finland ökade betydligt jämfört med året innan. Endast 58 barn anlände till Finland år 2016, men år 2017 anlände 70 barn. Det klart största antalet barn som kommit till Finland under de två senaste åren har anlänt från Sydafrika. Av de 70 barn som anlände i fjol kom 22 barn från Sydafrika. Övergångsperioden som gällt kravet på tillstånd för inhemska adoptioner har upphört. Antalet inhemska adoptionstillstånd ökade tydligt från året innan. Sammanlagt fattades 30 nya beslut om tillstånd till inhemsk adoption, när deras antal år 2016 var 22.

Målet för adoptionsnämndens årliga samarbets- och uppföljningsbesök i december var Sydafrika. Vi träffade samarbetspartner från den sydafrikanska centralmyndigheten för adoptioner samt aktörer som samarbetar med internationella adoptionstjänstorgan i Finland. Vi besökte barnhem, rehabiliteringscenter för barn och organisationer som bedriver socialt arbete. Vi kunde konstatera att det i Sydafrika pågår ett mångsidigt arbete för barn som lever i svåra förhållanden, och att samarbetssystemet enligt Haagkonventionen om adoptioner fungerar bra och kraven i konventionen uppfylls.

Haagkonventionen om adoptioner förutsätter att den nationella centralmyndigheten är aktiv även i rådgivnings- och uppföljningstjänster som ges i adoptionsärenden samt i att utveckla de övriga tjänsterna som ges efter adoption. Under det gångna året har man på initiativ av centralmyndigheten i Finland, adoptionsnämnden, och på framställning av Valvira lyckats få ett anslag i statsbudgeten för de lagstadgade tjänster som ges av internationella adoptionstjänstorgan efter adoptionen.

Adoptionsnämndens plenum fäste i fjol särskild uppmärksamhet vid de adopterade barnens och adoptivfamiljernas välmående. I augusti gjorde plenum en framställan till landets regering om att adoptivfamiljer och familjer med biologiska barn skulle få samma familjeledigheter. Plenum förnyade också sitt tidigare initiativ som gällde uppdatering av beloppen av adoptionsbidrag och deras struktur. Mot slutet av året tog adoptionsnämnden och barnombudsmannen ett gemensamt initiativ med förslag till en övergripande efterhandsutvärdering av verkställigheten av adoptionslagen efter att lagen varit i kraft i fem år. I fråga om tjänster efter adoptionen föreslogs i initiativet att adoptionens särskildhet bättre än hittills ska beaktas i bastjänsterna och att tillgången till specialtjänster inom ramen för stödet efter adoptionen ska förbättras. Samtidigt föreslogs att kompetensen i adoptionsfrågor säkerställs genom att den inkluderas i grund- och tilläggsutbildningen för professionella.

Adoptionsnämnden bedriver ett konstruktivt samarbete med tillhandahållare av adoptionsrådgivning och med internationella adoptionstjänstorgan samt med organisationer inom området. Alldeles under den senaste tiden har tillhandahållare av adoptionsrådgivning tagit upp utvecklingsbehov inom adoptionsrådgivningen, såväl ur professionell synvinkel som med hänsyn till rådgivningens betydelse som en kontinuerlig övergripande process. Den allmänna planeringen, styrningen och

tillsynen över adoptionsrådgivningen hör till social- och hälsovårdsministeriet. Inom ramen för sina resurser vill adoptionsnämnden gärna medverka i utvecklingsarbetet av rådgivningen.

Helsingfors den 3 juli 2018

Merja Vuori socialråd, adoptionsnämndens ordförande

1 Adoptionsnämndens sammansättning och uppgifter

Adoptionsnämnden fungerar i anslutning till Valvira, Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården, som en särskild sakkunnig-, tillstånds- och tillsynsmyndighet i adoptionsärenden. Adoptionsnämnden beviljar tillstånd både till inhemsk och till utländsk adoption. Därtill beviljar adoptionsnämnden tillstånd att tillhandahålla internationell adoptionstjänst och övervakar adoptionstjänstorganens verksamhet.

Adoptioner regleras av adoptionslagen (22/2012) och av statsrådets förordning om adoption (202/2012). Vid alla beslut och andra åtgärder som gäller adoption av ett minderårigt barn ska barnets bästa komma i främsta rummet.

Adoptionsnämnden är en sådan centralmyndighet som avses i Haagkonventionen om skydd av barn och samarbete vid internationella adoptioner (FördrS 29/1997) samt en sådan nationell myndighet som avses i den i Strasbourg ingångna europeiska konventionen om adoption (FördrS 39/2012).

Adoptionsnämnden kan sammanträda i plenum och har en sektion för internationella ärenden och en sektion för adoptionstillstånd. Ordförande i plenum samt i sektionerna är nämndens ordförande eller vice ordförande. Statsrådet tillsätter adoptionsnämnden för högst fem år i sänder. Den nuvarande mandatperioden är 1.7.2017–30.6.2022. Statsrådet utser nämndens ordförande, vice ordförande, ledamöter och suppleanter. Adoptionsnämndens ordförande, vice ordförande och sekreterare är tjänstemän vid Valvira.

Adoptionsnämndens ordförande är socialrådet Merja Vuori och vice ordförande jurist Riitta Husso. Sekreterare är jurist Johanna Huovinen (till 22.8.2017 jurist Jonna Salmela) och överinspektör Minna Malviniemi.

Sektionen för internationella ärenden består av nämndens ordförande eller vice ordförande samt minst fyra andra ledamöter. En av ledamöterna ska företräda utrikesministeriet. I sektionen ska det dessutom finnas personer med sakkunskap i juridiska frågor i samband med internationella adoptioner, sakkunskap i det praktiska förfarandet vid internationella adoptioner samt sakkunskap i barnskydd.

Sektionen för internationella ärenden hade följande sammansättning 31.12.2017 (ordinarie ledamot, i parentes suppleant)

ledamot som företräder utrikesministeriet:
jurist Hanna Rantala
(jurist Henna Harju)

ledamot med sakkunskap i juridiska frågor i samband med internationella adoptioner:

lagstiftningsrådet Laura Määttänen, justitieministeriet
(lagstiftningsrådet Outi Kemppainen, justitieministeriet)

ledamot med sakkunskap i det praktiska förfarandet vid internationella
adoptioner:

verksamhetsledare Tuula Kumpumäki, Våra Gemensamma Barn rf
(adoptionskurator Anja Wikstedt, Våra Gemensamma Barn rf)

ledamot med sakkunskap i barnskydd:

jurist Johanna Laisaari, Vanda stad
(servicechef för barnskyddet Jaana Vilpas, Vanda stad)

Övriga ledamöter:

regeringssekreterare Liisa Holopainen, social- och
hälsovårdsministeriet

överinspektör Eeva-Maria Nieminen, Migrationsverket
(överinspektör Leena Turku, Migrationsverket)

Sektionen för adoptionstillstånd består av nämndens ordförande eller vice ordförande samt minst fyra andra ledamöter. I sektionen ska det finnas personer med sakkunskap inom områdena barnskydd, adoptionsrådgivning, barns uppväxt och utveckling samt medicinsk sakkunskap.

Sektionen för adoptionstillstånd hade följande sammansättning 31.12.2017
(ordinarie ledamot, i parentes suppleant)

ledamot med sakkunskap i barnskydd:

chef för socialarbetet Päivi Sihvo, Vanda stad
(ledande socialarbetare inom barnskyddet Mervi Vihersalo, Vanda stad)

ledamot med sakkunskap i adoptionsrådgivning:

socialarbetare Sanna Schultz-Karlsson, Helsingfors stads social- och
hälsovårdsverk
(utvecklingschef Kaisa Tervonen-Arnkil, Rädda Barnen rf)

ledamot med sakkunskap i barns uppväxt och utveckling:

specialistläkare i barnsjukdomar Jarmo Salo, Uleåborgs
universitetssjukhus
(specialsakkunnig Marjatta Kekkonen, Institutet för hälsa och välfärd)

ledamot med medicinsk sakkunskap:

specialforskare Persephone Doupi, Institutet för hälsa och välfärd
(specialsakkunnig Jukka Mäkelä, Institutet för hälsa och välfärd)

Övriga ledamöter:

överinspektör Marita Raassina, Tillstånds- och tillsynsverket för social-
och hälsovården
(enhetschef Eine Heikkinen, Tillstånds- och tillsynsverket för social- och
hälsovården)

I plenum deltar ovannämnda ledamöter i sektionen för internationella ärenden och sektionen för adoptionstillstånd. Dessutom utses till plenum ett behövt antal ledamöter som företräder myndigheter och organisationer med anknytning till adoptionsnämndens verksamhetsområde. Vid behov kan också andra ledamöter utses till plenum.

Plenums sammansättning 31.12.2017 (ordinarie ledamot, i parentes suppleant)

ovannämnda ledamöter i sektionen för internationella ärenden samt ledamöter i sektionen för adoptionstillstånd med suppleanter och utöver dessa:

ledande socialarbetare Aulikki Haimi-Kaikkonen, Helsingfors stad
(adoptionskoordinator Saara Leinonen, Helsingfors stad)

chef för den internationella adoptionstjänsten Irene Pärssinen-Hentula,
Rädda Barnen rf
(organisationsjurist Tiina Tammi, Rädda Barnen rf)

chef för adoptionstjänsten Salla Hari, Interpedia ry
(verksamhetsledare Anja Ojuva, Interpedia ry)

verksamhetsledare Minna Vihavainen, Adopterade Finland rf
(Anna-Maija Laitinen, Adopterade Finland rf)

verksamhetsledare Anu Uhtio, Adoptivfamiljer rf
(kommunikations- och organisationssekreterare Veera Adolfsen,
Adoptivfamiljer rf)

Päivi Jalkanen, Aikuiset adoptoidut ry
(Saara Laakkonen, Aikuiset adoptoidut ry)

Johanna Repo, Nätverket Monimuotoiset perheet – Mångformiga familjer
(Jenni Kerppola-Pesu, Nätverket Monimuotoiset perheet – Mångformiga familjer)

verksamhetsledare Juha Jämsä, Föreningen Regnbågsfamiljer rf
(projektchef Anna Moring, Föreningen Regnbågsfamiljer rf)

2 Adoptionsnämndens verksamhet år 2017

2.1 Adoptionsnämndens administration

Adoptionsnämnden fungerar i anslutning till Valvira. Sekretariatet är placerat vid avdelningen för privata tillstånd och tillsyn över socialvården.

Under år 2017 förnyades adoptionsnämndens blanketter.

Finansiering har erhållits från statsbudgeten för säkerställande av de lagstadgade tjänster som ges av internationella adoptionstjänstorgan efter adoptionen. Valvira har delat ut anslaget till adoptionstjänstorganen år 2018.

2.2 Utbildning och internationellt samarbete

Adoptionsnämnden arrangerar årligen adoptionsutbildning som i första hand riktas till tillhandahållare av adoptionsrådgivning och internationella adoptionstjänstorgan. År 2017 arrangerades utbildningen i Ständerhuset i Helsingfors. Teman för utbildningen var bemötande av ett illabehandlat barn i adoptivfamiljen, adoptivföräldrars erfarenheter av barn med särskilda behov, rasism, adoptionssökande i tjänster som ges före adoptionen – känslor, makt och växelverkan, samt stödjande av adoptivfamiljer i Helsingfors stads adoptionsarbetsgrupp. Därtill behandlades adoptionsnämndens aktuella ärenden. I utbildningen deltog 64 personer som arbetar med adoptionsfrågor.

Under året deltog nämndens ordförande och sekreterare i olika samarbetsmöten för adoptionsaktörer samt som sakkunniga och föreläsare även i andra tillställningar.

Adoptionsnämnden lämnade 19.4.2017 sitt sakkunnigutlåtande till riksdagens lagutskott om medborgarinitiativet till moderskapslag och vissa lagar i samband med den.

2.3 Plenum

Adoptionsnämndens plenum har till uppgift att följa utvecklingen i adoptionsärenden samt vid behov ta initiativ i frågor som gäller adoption. Under verksamhetsåret 2017 har adoptionsnämnden sammanträtt tre gånger i plenum.

För att följa utvecklingen i adoptionsärenden har adoptionsnämnden plenum fortsatt att diskutera tjänster som ges efter adoption och även i allmänhet det stöd som ges efter att adoptionen har fastställts. I samband med detta har adoptionsnämnden och barnombudsmannen hösten 2017 lämnat in ett gemensamt initiativ som var riktat till medlemmarna av statsrådet och gällde en efterhandsutvärdering av adoptionslagen samt utvecklande av stödet efter adoption. Sommaren 2017 hade adoptionslagen varit i kraft i fem år, och därför ansåg man i initiativet att tiden var mogen för att utvärdera lagens effekter.

Hösten 2017 lämnade adoptionsnämnden in ett initiativ, riktat till beredarna av familjeledighetsreformen, där adoptionsnämndens plenum som sitt ställningstagande uttalade, att adoptivföräldrar till barn bör garanteras samma rätt till alla familjeledigheter som föräldrar till biologiska barn, oavsett barnets ålder vid ankomsttidpunkten. Vid regeringens ramförhandlingar våren 2018 beslutades, att adoptivföräldrarnas föräldrapenningperiod förlängs till 233 vardagar. Rätten till föräldrapenning beviljas alla som adopterar ett barn under 18 år utanför sin egen familj.

Adoptionsnämnden arbetade aktivt under hösten 2017 för att främja en lagändring som höjer adoptionsbidragen. Ett initiativ i ärendet togs år 2013 av adoptionsnämndens plenum. Bakgrundsmaterialet uppdaterades under hösten 2017 i samarbete med adoptionstjänstorganen, och adoptionsnämnden hade förhandlingar om ärendet med tjänstemän vid social- och hälsovårdsministeriet. I regeringens ramförhandlingar våren 2018 anvisades ett tilläggsanslag på 3,3 miljoner för justering av adoptivfamiljernas adoptionsbidrag.

Institutet för hälsa och välfärds (THL) enkät Hälsa i skolan har för första gången inkluderat uppgifter om adopterade. THL presenterade de preliminära resultaten för adoptionsnämndens plenum. Utgående från presentationen hade ledamöterna i plenum möjlighet att informera THL om eventuella behov att komplettera enkäten.

2.4 Sektionen för internationella ärenden och internationellt samarbete

Adoptionsnämndens internationella samarbete baserar sig på ovannämnda internationella konventioner samt på adoptionslagen. Enligt konventionerna är centralmyndigheten i en stat som anslutit sig till konventionerna skyldig att bedriva internationellt samarbete i adoptionsärenden.

Sektionen för internationella ärenden ska enligt adoptionsförordningen

- i ändamålsenlig utsträckning samla in och uppdatera uppgifter om främmande staters lagstiftning och praxis i fråga om adoption och internationell adoptionstjänst samt på begäran lämna myndigheter och adoptionstjänstorgan uppgifter om detta;
- följa hur Haagkonventionen iakttas i Finland och vid behov vidta åtgärder för dess iakttagande;
- samarbeta med centralmyndigheterna eller organ som sköter en centralmyndighets uppgifter i de stater som är part i Haagkonventionen, i syfte att uppnå de mål som uppställts i konventionen och för utbyte av de upplysningar som avses i konventionen;
- samarbeta med de nationella myndigheter som utsetts av de stater som är part i den i Strasbourg den 27 november 2008 ingångna konventionen om adoption av barn, i syfte att utbyta de upplysningar som avses i konventionen;
- bevilja tillstånd till tillhandahållande av internationell adoptionstjänst och återkalla beviljade tillstånd;
- bevilja tillstånd för finska adoptionstjänstorgan att samarbeta med utländska adoptionstjänstorgan och återkalla beviljade tillstånd;
- utöva tillsyn över adoptionstjänstorganens verksamhet och deras samarbete med utländska adoptionstjänstorgan;

- lämna de utredningar som avses i 78 § i adoptionslagen och avge de utlåtanden som avses i 79 § i den lagen;
- ge ett sådant samtycke som avses i artikel 17 punkt c i Haagkonventionen samt ett sådant intyg som avses i 8 § i denna förordning i de fall då adoptionstjänstorgan saknas;
- sköta de uppgifter som enligt Haagkonventionen ska skötas av en centralmyndighet och som inte i lag eller genom förordning av statsrådet har anförtrotts något annat organ.

Sektionen för internationella ärenden sammanträdde åtta gånger år 2017. Till en tingsrätt lämnades ett utlåtande om en ansökan som gällde fastställande av en adoption i överensstämmelse med Haagkonventionen. Ett utlåtande lämnades till Helsingfors tingsrätt om en ansökan som gällde fastställande av en adoption som skett utomlands.

Sektionen för internationella ärenden gav sakkunnigkonsultationer i fråga om ansökningar som var under behandling vid adoptionsnämndens sektion för adoptionstillstånd och som gällde adoption som skett utan adoptionstjänstorgan. Sektionen för internationella ärenden lämnade sitt yttrande om riktigheten av legalisationen av dessa sökandes handlingar samt om överensstämmelsen med Haagkonventionen av åtgärder som vidtagits i en främmande stat.

På initiativ av sektionen för internationella ärenden instruerades tillhandahållare av adoptionsrådgivning och adoptionstjänstorgan att informera sökandena om förutsättningarna för uppehållstillstånd som gäller sådana sökande av vilka ingendera är finsk medborgare. I ett sådant fall, trots att adoptionen har skett i enlighet med adoptionsnämndens tillstånd, behöver det adopterade barnet dessutom ett uppehållstillstånd i Finland som beviljats av Migrationsverket.

Genomförandet av Haagkonventionen

Adoptionskonferensen i Haag, som följer och utvecklar genomförandet av Haagkonventionen, ordnades senaste gång år 2015. Mellan konferenserna deltar centralmyndigheterna i konventionsstaterna, i Finland adoptionsnämnden, årligen i att följa och utveckla genomförandet av Haagkonventionen, bland annat genom att besvara olika förfrågningar som skickas av Haag Permanent Bureau. I gengäld får nämnden information från Permanent Bureau i frågor som gäller enskilda konventionsstater. Till Permanent Bureau överlämnades Finlands svar till en förfrågan som gällde erkännande av inhemska adoptioner. Av Permanent Bureau begärdes ett utlåtande om den kinesiska centralmyndighetens nya 'one to one'-program.

Samarbete mellan centralmyndigheter

Nämndens sekretariat svarar regelbundet på kontakter och förfrågningar från centralmyndigheter i olika länder och skickar på motsvarande sätt nämndens förfrågningar till adoptionstjänstorgan och centralmyndigheter i olika länder samt i enskilda fall till andra myndigheter. Utredningarna kan gälla till exempel klagomål och adoptioner som skett utan adoptionstjänstorgan, men också mer allmänt ärenden i anknytning till lagstiftning eller praktiska frågor. I omfattande ärenden eller sådana som har stor betydelse för beslutsfattandet tar sektionen för internationella ärenden ställning till innehållet i svaren eller förfrågningarna innan de skickas ut. Ett ämne för utredning var det nya 'one to one'-programmet i Kina som berör många

länder som tar emot barn. Synpunkter om programmet begärdes av de övriga nordiska länderna och även från centralmyndigheten i Holland.

Möte i Stockholm för de nordiska centralmyndigheterna för adoption

Det årliga mötet för de nordiska centralmyndigheterna hölls i april 2017 i Stockholm. I mötet deltog adoptionsnämndens ordförande Merja Vuori, adoptionsnämndens sekreterare Jonna Salmela samt ledamoten som företrädar social- och hälsovårdsministeriet, regeringssekreteraren Johanna Huovinen och ledamoten med sakkunskap i det praktiska förfarandet vid internationella adoptioner Tuula Kumpumäki från Våra Gemensamma Barn rf.

Diskussionsteman var bland annat den aktuella holländska rapporten (Reflection on Intercountry Adoption), som innehåller kritik mot det internationella adoptionssystemet. Därtill diskuterades synpunkter på adoptionssamarbete med stater som har högt korruptionsindex (Transparency International's Corruptions Perceptions Index), den ekonomiska transparensen av adoptionsprocessen och den finansiella stabiliteten hos adoptionstjänstorgan. Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd (MFoF, Sverige) presenterade sina nya villkor för adoptionstjänstorgan. Danmark höll ett inledande anförande om situationen efter en fusion av adoptionstjänstorgan som genomförts på basis av ett politiskt beslut.

Danmark och Island presenterade en enkätundersökning som gjorts bland adoptionssökande. Frågorna i enkäten gällde sökandenas erfarenheter av adoptionsprocessen samt de avgifter som sökandena hade betalat under processen. Därtill diskuterades ersättning av kostnader för extra läkarutlåtanden som begärts om adopterade barn, frågor i anslutning till sökandenas hälsotillstånd, släktingadoptioner samt situationen i Kina, Sydkorea och Vietnam.

International Social Services (ISS)

Adoptionsnämnden har i sitt arbete använt landsuppgifter och rapporter som tillhandahålls av ISS. Adoptionsnämnden behöver landsuppgifter och rapporter särskilt när tillstånd övervägs för ett finländskt adoptionstjänstorgan att samarbeta med en utländsk samarbetspartner. Valvira betalar årligen ISS:s medlemsavgift för Finlands del, varefter ISS tillhandahåller tjänster för adoptionsnämnden och för andra myndigheter.

Bakgrundsfakta och en landsrapport begärdes av ISS om situationen i Sydafrika före nämndens tillsyns- och samarbetsresa.

International Social Service arrangerade 4.10.2017 i Genève sitt 25-årsjubileumssymposium "Alternative Care, Adoption & Surrogacy Symposium". Under symposiet behandlades i omfattande utsträckning olika aktuella frågor kring adoption. Bland annat diskuterades huvudprinciperna i Haagkonventionen, barn med särskilda behov samt utvecklingen av samarbetet mellan överlåtande och mottagande länder. Många sakkunniga uttalade sig vid seminariet, såsom Laura-Martinez-Mora från Permanent Bureau, barnskyddskonsulten Nigel Cantwell och FN:s Benyam Dawit Mezmur. Adoptionsnämndens sekreterare, jurist Johanna Huovinen deltog i seminariet.

Internationell adoptionstjänst

Sammanlagt fattades fem beslut om tillstånd att tillhandahålla internationell adoptionstjänst. Tillstånd till samarbete med utländskt adoptionstjänstorgan beviljades för fem år. År 2017 beviljades för Interpedia rf sammanlagt tre samarbetstillstånd och för Rädda Barnen rf ett samarbetstillstånd som i praktiken gällde fortsättning av ett redan pågående samarbete. Rädda Barnen rf beviljades dessutom tillstånd till samarbete med en ny samarbetspartner, Thai Red Cross Children Home.

Adoptionsnämnden kallade adoptionstjänstorganen till tre gemensamma möten år 2017. Vid mötena diskuterades aktuella frågor i anslutning till adoptionstjänstorganens praktiska verksamhet och frågor som gällde verksamhetsmiljön för internationella adoptioner. Nämnden instruerade också adoptionstjänstorganen enligt deras önskemål. Av de reklamationer som lämnats in till nämnden av adoptionssökande och som gällt adoptionstjänstorganet behandlades ett ärende som gällde tjänster efter adoptionen och avgjordes som ett klagomålsärende. En reklamation gällde serviceavgiften, och adoptionsnämnden vägledde anmälaren att lämna ett rättelseyrkande till adoptionstjänstorganet.

Samarbets- och tillsynsresa till Sydafrika

Målet för adoptionsnämndens årliga arbets- och tillsynsresa år 2017 var Sydafrika som nämnden besökte 27–30.11.2017. Adoptionssamarbetet har förlöpt bra med Sydafrika, som under de två senaste åren har varit den största samarbetspartnern för Finland i adoptioner. Ett möte mellan den finländska centralmyndigheten och de lokala aktörerna ansågs vara viktigt bland annat på grund av förändringarna i Helsingfors stads adoptionsverksamhet. Syftet med resan var också att stärka det välfungerande samarbetet.

Deltagare i resan var adoptionsnämndens ordförande Merja Vuori, adoptionsnämndens sekreterare, jurist Johanna Huovinen samt bland medlemmarna av sektionen för internationella ärenden juristen vid utrikesministeriet Hanna Rantala och Migrationsverkets överinspektör Eeva-Maria Nieminen.

Under resan träffade delegationen direktören för centralmyndigheten i Sydafrika (Department of Social Development) Dr. Tebogo Mabe samt direktör Ms. Kindey Rasebitse. Därtill träffade man företrädare för organisationer som bedriver adoptionssamarbete med Finland (Abba Specialist Adoption & Social Services och Jo'burg Child Welfare), andra organisationer som arbetar med adoptionsfrågor och därtill besöktes tre barnhem. Diskussioner fördes bl.a. om adoptionslagstiftningen och -systemet i Sydafrika, och man fick en god överblick över funktionen av processerna och överensstämelsen med Haagkonventionen.

Internationellt adoptionssamarbete

Nordiska Adoptionsrådet, Nordic Adoption Council (NAC)

Adoptionsnämndens sekretariat deltog i september 2017 i Nordiska Adoptionsrådets (NAC:s) Open Day-konferens. Konferensen arrangeras vartannat år, denna gång i Helsingfors, och arrangörer var NAC:s finländska medlemmar. Temat för konferensen var "Current Phenomena in Inter-country Adoptions" och föreläsarna var experter i adoptionsfrågor både från Finland och från andra länder.

Medlemmar i NAC är adoptionsorganisationer i de nordiska länderna. Målet är att samarbeta för att utveckla det nordiska adoptionssystemet och förutsättningarna för adoption. NAC:s medlemsorganisationer anser det vara viktigt att centralmyndigheterna för adoption deltar i samarbetet.

Deltagare i konferensen från adoptionsnämndens sekretariat var adoptionsnämndens ordförande Merja Vuori samt adoptionsnämndens sekreterare Johanna Huovinen och Minna Malviniemi. Även ledamöter av adoptionsnämnden deltog i konferensen.

2.5 Sektionen för adoptionstillstånd – verksamhet år 2017

Sektionen för adoptionstillstånd behandlar ärenden som gäller beviljande av adoptionstillstånd, ändring av villkoren för ett tillstånd och förlängning av ett tillstånds giltighetstid. Sektionen för adoptionstillstånd behandlar dessutom anmälningar om ändringar i adoptionssökandens förhållanden och återkallande av tillstånd.

Tillstånd till adoption ska i princip alltid ansökas när en person som är bosatt i Finland vill adoptera ett barn under 18 år (s.k. extern adoption). Tillståndskravet gäller både inhemska adoptioner enligt 40 § i adoptionslagen och utländska adoptioner enligt 41 § i adoptionslagen som sker genom förmedling av internationell adoptionstjänst. Tillstånd till adoption behövs inte i inhemska adoptioner, om sökanden vill adoptera sin makes eller makas barn (s.k. adoption inom familjen) eller ett barn som varaktigt har vårdats och uppfostrats av sökanden.

Adoptionstillstånd beviljas för viss tid, högst två år. Förlängning av tillståndets giltighetstid ska vid behov ansökas innan giltighetstiden för tillståndet går ut. Om det sker en väsentlig förändring i adoptionssökandens förhållanden under den tid tillståndet gäller, ska sökanden utan dröjsmål anmäla detta till adoptionsnämnden.

Adoptionsnämndens sektion för adoptionstillstånd sammanträdde år 2017 totalt 22 gånger, varav 11 gånger i sin normala sammansättning och 10 gånger i begränsad sammansättning, som består av nämndens ordförande eller vice ordförande samt sektionens ledamot eller suppleant som företräder sakkunskap i barnskydd eller adoptionsrådgivning. En förutsättning för att ett ärende ska kunna behandlas i begränsad sammansättning är att utgången i ärendet med beaktande av omständigheterna i fallet och nämndens tidigare praxis kan anses klar. Sektionen kan i begränsad sammansättning bevilja adoptionstillstånd med stöd av 40 eller 41 § i adoptionslagen, förlänga ett adoptionstillstånds giltighetstid, godkänna byte av adoptionstjänstorgan eller besluta om andra mindre ändringar i villkoren för ett adoptionstillstånd samt besluta att en anmälan om ändringar i adoptionssökandens förhållanden inte ger anledning att återkalla adoptionstillståndet eller ändra villkoren för tillståndet.

År 2017 avgjorde adoptionsnämndens sektion för adoptionstillstånd 53 nya ärenden som gällde tillstånd till internationell adoption. Tillstånd beviljades inte i ett fall. För 81 tillstånd beviljades förlängning, och i ett fall förlängdes tillståndets giltighetstid inte. Antalet beslut med anledning av förändrade förhållanden var 23.

Under år 2017 beviljade adoptionsnämnden 30 nya tillstånd till inhemsk adoption och förlängde giltighetstiden av 13 tillstånd. Antalet behandlade ärenden som gällde förändrade förhållanden var sex.

Jämfört med föregående år 2016 var antalet beslut om nya tillstånd till internationell adoption avsevärt mindre. År 2016 avgjordes 98 ärenden som gällde ansökan om tillstånd till internationell adoption, medan antalet behandlade ansökningar år 2017 var 53. Däremot ökade antalet tillstånd till inhemsk adoption. År 2016 beviljades 22 nya tillstånd till inhemsk adoption, och år 2017 var antalet nya tillstånd 30. Både i fråga om internationella och inhemska adoptioner ökade antalet beslut om förlängning av tillståndets giltighetstid.

I undantagsfall kan ett adoptionstjänstorgans tjänster inte anlitas i internationella adoptioner. Då kan tillstånd till internationell adoption av ett barn närmast beviljas i sådana fall där barnet som ska adopteras är en nära släkting till sökanden och barnets ursprungsland saknar ett finländskt adoptionstjänstorgan (adoptionlagen 42 §). År 2017 beviljades tillstånd till internationell adoption av totalt fem barn utan adoptionstjänstorgan.

Behandlingen av ansökan om tillstånd till adoption är det snabbaste skedet i sökandens adoptionsprocess. Behandlingstiden för tillståndsärenden var år 2017 i genomsnitt 1–2 månader. Majoriteten av de mottagna ansökningarna behandlas vid nämndens påföljande sammanträde. Behandlingen fördröjs av bristfälliga ansökningshandlingar eller annat behov av tilläggsutredning.

Mer information om tillståndssektionens verksamhet finns i statistiken på [adoptionsnämndens webbplats](#).

3 Internationella adoptioner

Vid internationella adoptioner ska adoptionstjänstorgan i regel alltid anlitas. År 2017 fanns det tre adoptionstjänstorgan i Finland: Interpedia rf, Rädda Barnen rf:s internationella adoptionstjänst och Helsingfors stads social- och hälsovårdsverk. Helsingfors stads internationella adoptionstjänst tar inte längre emot nya kunder, men behandlar de ansökningar som redan inletts och sköter sina tidigare kunders tjänster som ges efter adoptionen. Adoptionstjänstorganen hade vid slutet av år 2017 gällande tillstånd med totalt nio länder.

Adoptionstjänstorganets uppgift är att bistå adoptionssökanden vid åtgärder som hänför sig till internationell adoption av ett barn under 18 år samt övervaka att adoptionen genomförs i enlighet med barnets bästa, med respekt för i internationell rätt erkända principer om barnets rättigheter och utan att någon på ett obehörigt sätt får ekonomisk eller annan nytta av adoptionen. Adoptionstjänstorganet ska också sköta uppgifter inom tjänsterna som ges efter att adoptionen fastställts.

3.1 Adoptionstjänstorganens utländska samarbetsinstanser

Adoptionsnämnden beviljar tillstånd till adoptionstjänstorgan samt tillstånd till dem att samarbeta med utländska adoptionstjänstorgan. Tillstånd beviljas för en bestämd tid på högst fem år. Tabellen nedan visar gällande kontakttillstånd 31.12.2017, separat för varje land.

Rädda Barnen rf		
Land	Centralmyndighet	Kontakt
Bulgarien	Ministry of Justice	ANIDO Association
Filippinerna	Inter Country Adoption Board (ICAB)	Inter Country Adoption Board (ICAB)
Kirgisien	Ministry of Labour and Social Development	Ministry of Labour and Social Development
Kina (PRC)	China Centre for Children's Welfare and Adoption (CCCWA)	China Centre for Children's Welfare and Adoption (CCCWA)
Thailand	Department of Children and Youth (DCY)	Department of Children and Youth (DCY) Thai Red Cross Children Home (TRRCH)
Interpedia ry		
Land	Centralmyndighet	Kontakt
Bulgarien	Ministry of Justice	Family National Association (FNA)
Sydafrika	Department of Social Development	Abba Specialist Adoption & Social Services (Abba)

Indien	Central Authority Resource Agency (CARA)	Central Authority Resource Agency (CARA)
Kina (PRC)	China Centre for Children's Welfare and Adoption (CCCWA)	China Centre for Children's Welfare and Adoption (CCCWA)
Colombia	Instituto Colombiano de Bienestar Familiar (ICBF)	Instituto Colombiano de Bienestar Familiar (ICBF) Centro para el Reintegro y Atención del Niño (Fundación CRAN) Fundación Casa de la Madre y el Niño La Fundación Ayuda a la Infancia Hogar Bambi Chiquitines
Taiwan	-	Christian Salvation Service (CSS)
Thailand	Department of Children and Youth (DCY)	Department of Children and Youth (DCY)
Helsingfors stad		
Land	Centralmyndighet	Kontakt
Bulgarien	Ministry of Justice	Happy Child Association
Sydafrika	Department of Social Development	Jo'burg Child Welfare (JCW)
Thailand	Department of Children and Youth (DCY)	Thai Red Cross Children Home (TRRCH) Department of Children and Youth (DCY)

3.2 Utvecklingen av antalet barn som anlänt till Finland

Från och med år 1985 har sammanlagt 4 648 barn anlänt till Finland via internationell adoption genom förmedling av adoptionstjänstorgan. År 2014 anlände 142 barn via internationell adoption, år 2015 var antalet barn 93 och år 2016 anlände 58 barn till Finland. År 2017 vände den sjunkande trenden, och till Finland anlände **70** barn.

Mer detaljerad information om barn som anlänt till Finland finns i statistikerna på [adoptionsnämndens webbplats](#).

**Antal internationellt adopterade barn som anlänt till Finland genom
förmedling av adoptionstjänstorgan 1986-2017**

	1985 -2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Bulgarien														1		
Dominikanska republiken	6															
Sydafrika	22	23	24	27	22	25	36	41	32	45	32	37	37	35	14	22
Etiopien	191	6	7	5	15	13	14	16	10	10	3	3	3	1		
Filippinerna	7	12	12	19	21	19	11	10	12	8	21	10	14	6	9	7
Guatemala	13															
Indien	97	6	8	15	4	9	2	7	3	7	8	8	7	5	5	5
Karelska republiken	3															
Kenya									9	6	10	4	6	4		
Kina	265	61	133	140	49	46	18	33	23	41	62	47	33	27	10	13
Colombia	385	37	22	20	18	14	17	11	11	7	8	2	16	5	9	8
Polen	24	1	2	2												
Rumänien	34															
Sri Lanka	43															
Taiwan	1															2
Thailand	334	64	36	42	37	27	24	31	22	8	14	15	15	9	11	13
Ryssland	550	26	41	35	50	20	34	36	38	31	17	15	10			
Vietnam	35															
Estland	60	2	4	3	2	3	1	2					1			
SAMMANLAGT	2070	238	289	308	218	176	157	187	160	163	175	141	142	93	58	70

Valvira

Tillstånds- och tillsynsverket
för social- och hälsovården

PB 210

00281 Helsingfors

Mannerheimvägen 103b, 00280 Helsingfors

Koskenranta 3, 96100 Rovaniemi

Telefon 0295 209 111

Fax 0295 209 700

E-post: kirjaamo(at)valvira.fi

www.valvira.fi